

Ako pozdvihnúť podnik

Ak firma nielen kupuje stroje, ale aj preberá inovatívne poznatky, môže zvýšiť svoju konkurencieschopnosť

Kto neinovuje, upadá. Táto jednoduchá veta čoraz účinnejšie oddeľuje úspešné podniky od tých, ktorým sa nedarí. V globálnej konkurencii už ťažko uspejú firmy, ktoré spomalia či dokonca zastanú v snahe zlepšovať svoje produkty či služby, no aj celkovú úroveň svojho podnikania. Jeden z najfunkčnejších postupov, ako zvyšovať pridanú hodnotu podnikania spoločnosti, je využívať v praxi najmodernejšie technológie a poznatky z výskumu a vývoja. Teda to, čomu sa hovorí technologický transfer. Že je to pre firmu pomerne nákladný postup, zrejme zvlášť zdôrazňo-

vať netreba. Firmy na Slovensku najmä v ekonomicky náročných časoch nadbytočným kapitálom neoplyvajú. Šanca získať na transfer najmodernejších technológií príspevok zvonku je pre ne zákonite lákavá. Práve s takým cieľom rozbehlo Ministerstvo hospodárstva SR – ako riadiaci orgán – Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast (OP KaHR). V rámci neho môžu nenávratný finančný príspevok prijímať priamo firmy. Jeho opatrenie 1.1 Inovácie a technologické transfery im dáva šancu citelne si zvýšiť konkurencieschopnosť.

Ako pridať hodnotu

V uvádzaní inovatívnych poznatkov do praxe a využívaní najmodernejších technológií nemalo slovenských firiem zaostáva. Dôvodov je niekoľko a nedostatok kapitálu na rozvoj je jedným z nich. Ďalším je v mnohých podnikoch oslabená vývojová základňa, ktorá by prinášala inovácie priamo zvnútra firiem. S ňou súvisia aj prerušené či oslabené väzby spolupráce s vysokými školami a vedeckými inštitúciami počas rozsiahlej transformácie podnikovej sféry. Výsledkom nie práve výstavného akademického výskumu a slabého

prenosu inovatívnych poznatkov do praxe je pomalé inovovanie biznisu mnohých firiem. V takej situácii často ani neuvažujú nad tým, či nahradiť starší stroj a kúpiť nový, inovatívny a vyspelejší. Pričom svoj biznis by reálne povzniesli, ak by pridali aktivity, ktoré by reálne rozšírili ich ponuku. Napríklad ak spoločnosť popri čistom predaji strojov či prístrojov na akékoľvek použitie začne nielen poskytovať servisné činnosti, ale aj asistovať zákazníkom so spájaním zariadení do zložitejších riešení. A trebárs pridá vlastnú výrobu náhradných dielcov alebo dodatočných kom-

ponentov, ktoré umožňujú rozšíriť využitie pôvodne iba predávaného zariadenia. To podnik núti zaviesť do praxe moderné metódy, technológie a služby, a tak rozšíriť ponuku a v konečnom dôsledku aj rozsah činností, ktoré dodáva zákazníkovi. A teda aj sumy a maržu, ktoré za produkty a služby s vyššou pridanou hodnotou inkasuje. Vzhľadom na to neprekvapuje, že podnikateľov iniciatíva Ministerstva hospodárstva SR pomôcť im v dôležitej oblasti podnikania jedným z opatrení OP KaHR spolufinancovaným z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja a slovenského štátneho rozpočtu zaujíma.

V podnikateľskej sfére sa viac než slová používajú na ilustrovanie výsledkov čísla. A distribúcia peňazí zo štrukturálnych fondov Európskej únie nie je výnimka. V rámci opatrenia 1.1 Inovácie a technologické transfery je v súčasnom programovom období rokov 2007 až 2013 k dispozícii vyše 313 miliónov eur. Do konca júla tohto roku vyčerpali podniky takmer polovicu z tejto sumy vo forme nenávratných finančných príspevkov. Ministerstvo hospodárstva SR vyhlásilo v rámci podopatrenia 1.1.1 Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov prostredníctvom implementačnej Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA) už päť výziev. V rámci nich uzavrelo zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s viac než dvestosedemdesiatimi firmami. Môže tak konštatovať, že potenciál priemyselnej výroby sa rozvíja, konkurencieschopnosť podnikov rastie a tým sa zvyšuje aj ekonomická výkonnosť slovenskej ekonomiky.

Širšie priateľstvo

Šurianska eseročka Boto má vo svojom profile napísanú charakteristiku „priateľ dreva“. Vznikla v roku 1991, pred dvadsiatimi rokmi otvorila v tomto mestečku prvú predajňu. Začala ako čisto obchodná firma so sortimentom rôznych zariadení na prácu s drevom, je-

Stav implementácie OP KaHR v prioritnej osi 1 Inovácie a rast konkurencieschopnosti

(k 31. júlu 2012)

	Celková vyčlenená suma (mil. €)	Vyčerpaná suma (mil. €)	Miera čerpania (%)
Prioritná os 1	509,91	221,63	43,50
Opatrenie 1.1	313,19	149,38	47,70

PRAMEN: Ministerstvo hospodárstva SR

ho stolárske či nábytkárske spracovanie a drevovýrobu na stavebné využitie.

Netrvalo dlho a firma mala nielen nové sídlo v neďalekých Nových Zámkoch, ale najmä začala rozširovať svoju ponuku. Už nielen predávala drevárske stroje a prístroje, ale zriadila k nim aj mobilné servisné služby a začala ponúkať brúsenie nástrojov. Od jedného brúsiča sa čoskoro dostala k dvojmensej prevádzke a v súčasnosti má iba v brúsení takmer tisícov zákazníkov mesačne a okrem samotnej údržby zariadení im ponúka aj ich dopravu medzi prevádzkou a svojou brusiarňou. Dokonca používa špeciálnu brúsku na žiletky z vlastnej produkcie.

Po väčšiu časť svojej existencie má firma Boto, dnes s takmer pol stovkou zamestnancov, aj vlastnú výrobu profilových nožov, brúsnych hláv a brúsnych pätičiek. Profilové nože vyrábala dlho manuálne. To značilo, že podľa špecifikácie od zákazníka sa vyrobila šablóna a podľa nej sa na profilovej bruske tvaroval samotný nôž. Podobne vyrábala aj brúsne hlavy. A to tak, že do vyrobeného obrobku sa robili zárezy a do manuálne tvarovanej hlavy sa lepilo brusivo. To do značnej miery limitovalo nielen kvalitu a presnosť výroby, ale aj jej opakovateľnosť. Teda schopnosť vyrábať pre náročných veľkých zákazníkov. Preto sa manažéri Bota rozhodli pre pomerne rozsiahlu investíciu do zmeny výroby na automatizovanú počítačovo riadenú prevádzku. Na projekt za vyše 2,35 milióna eur získala firma takmer 942-tisíc

eur ako príspevok z jednej z výziev opatrenia 1.1 Inovácie a technologické transfery, podopatrenia 1.1.1 Podpora zavádzania inovácií a technologických transferov.

Priemyselný prístup

Boto kúpilo v rámci projektu celý súbor počítačom riadených (CNC) strojov. CNC plošné obrábacie centrum, špeciálne frézovačky, píly a sústruh spojila firma s ladiacimi a kontrolnými zariadeniami, ako je vyvažovačka či popisovací laser do funkčného celku. S novými technológiami nahradila manuálnu výrobu zosieťovanou a softvérovou plánovanou prípravou výroby, samotnými výrobnými činnosťami a aj finalizáciou produktu. Automatizované prostredie zároveň ponúka spätnú väzbu pre optimalizáciu výrobných procesov.

Zákazníci Bota cítia iný servis už od svojej objednávky. Podľa ich požiadavky sa nakreslí obrobok, naprogramujú sa počítačom riadené obrábacie stroje a spolu s nožom sa vyrobí aj nosič. Keďže nové stroje umožňujú firme z rovnakého zadania vyrábať aj brúsne hlavy, mohla výrobu nožov a brúsnych hláv spojiť. To firmy v sektore, v ktorom Boto pôsobí, neponúkajú takmer nikde vo svete. Počítačmi zosieťované zariadenia jej dávajú ešte aj možnosť asistovať zákazníkovi pri plánovaní jeho vlastnej produkcie. Pomocou simulácií mu môže podľa jeho požiadaviek v podstate navrhnuť tvar zariadenia tak, aby najlepšie plnil požiadavky jeho výroby. Tým vyhovie aj veľkým zákazníkom, ktorí sami optimalizujú svoju prevádzku.

Hodnota ako efekt

Unikátne spojenie dvoch výrobných špičkových úrovní zlepšilo firme Boto pozíciu na trhu. Mohla ponukou osloviť výrazne širší okruh zákazníkov.

Súčasťou jej projektu tak mohol byť aj plán nárastu tržieb, pričom zároveň aj znižovala nákladovosť výroby a zvyšovala jej produktivitu. Pri životnosti strojov okolo desať až pätnásť rokov tak získala dostatok času, aby kumulovala zdroje na budúcu rozšírenú reprodukciu strojového parku z vlastných tržieb. Tie sa citelne zvýšili a o desiatky percent rástla aj pridaná hodnota. Navyše univerzálnosť technológií umožňuje firme Boto v prípade potreby či obchodnej príležitosti presúvať ťažisko výroby aj do nových oblastí trhu. Okrem toho môže vytvoriť takmer desiatku nových pracovných miest. Dokonca aj v rámci horizontálnych priorít, ktoré v rámci operačného programu počítajú s prijímaním zamestnancov zo sociálnych skupín, ktoré sú obvykle na trhu práce znevýhodnené.

Podnik navyše okrem rozšírenia svojho podnikania a zvýšenia pridanej hodnoty plánuje aj intenzívnu spoluprácu pri tvorbe študentských a vedeckých štúdií, pri ktorých využije moderné technológie. Navyše môže jej prevádzka fungovať aj ako školiace stredisko pre využitie počítačovo riadených strojov. Zmeny priniesli aj to, že výroba podniku má nižšie dosahy na životné prostredie. No hlavný efekt je jasný – výrazne vyššia konkurencieschopnosť na trhu.